

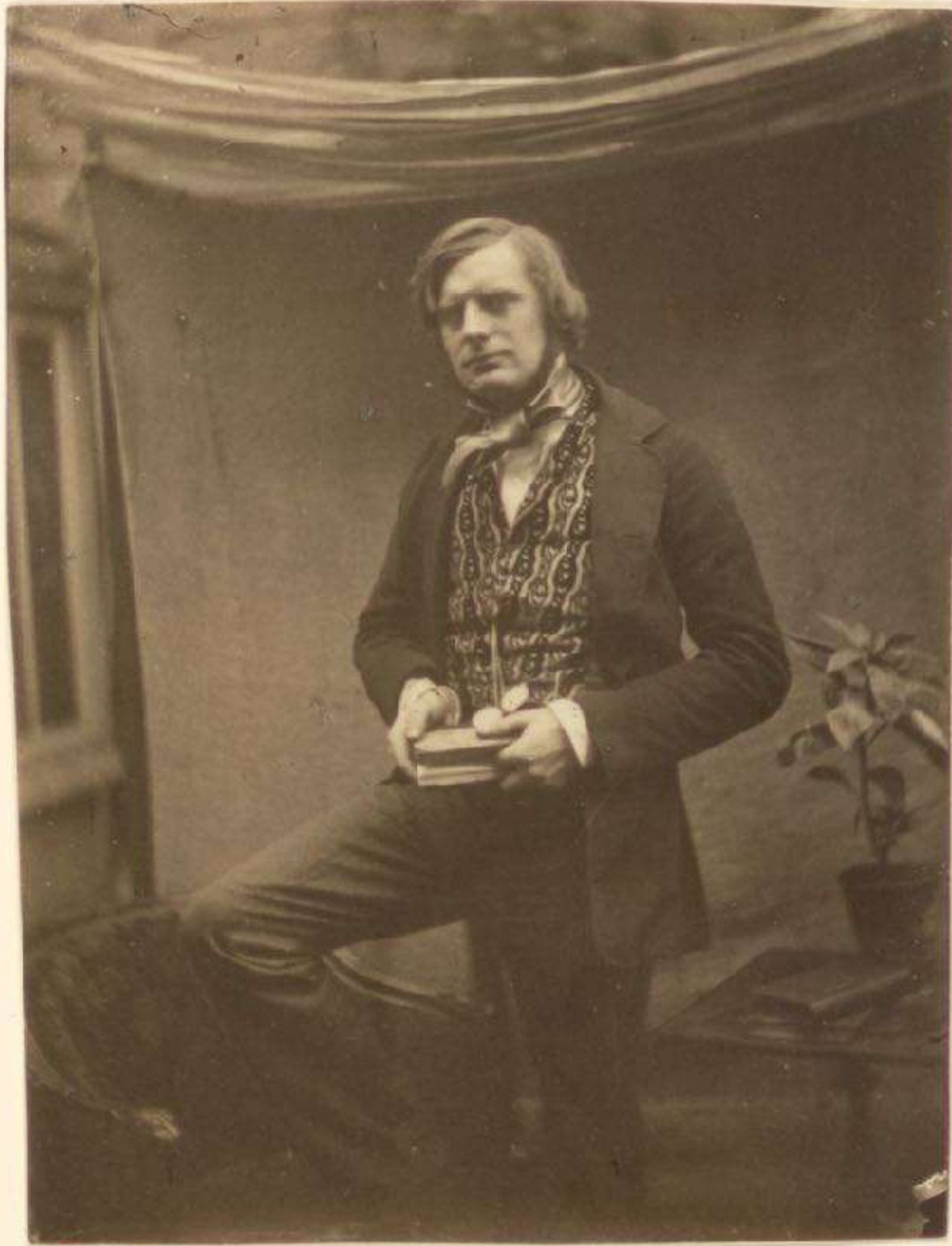
LUNDS UNIVERSITET

Museifotografi

Professor Pelle Snickars

Institutionen för kulturvetenskaper

Avdelningen för ABM & digitala kulturer

Roger Fenton (1819–69)

Roger Fenton (1819–69)

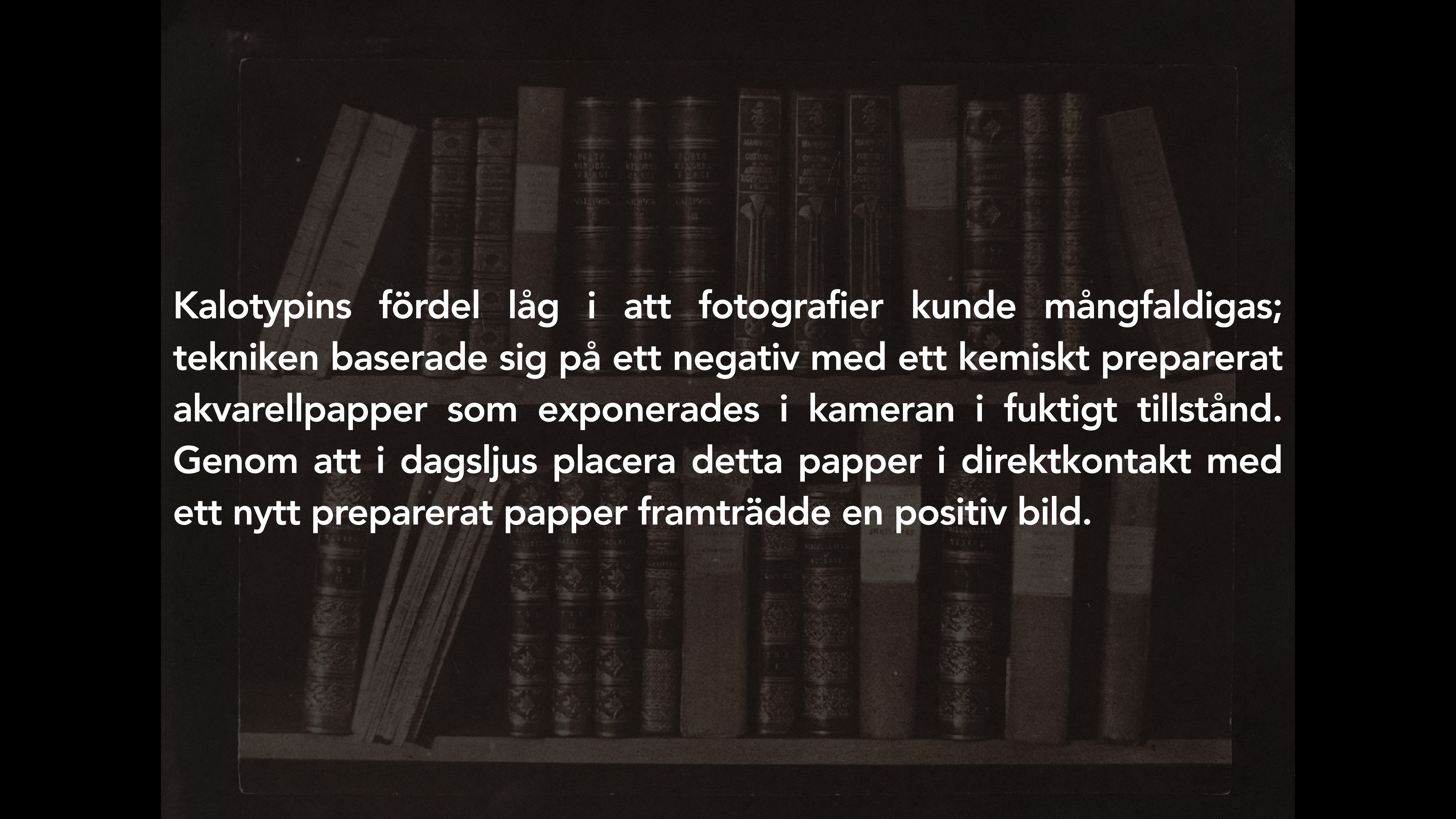

Henry Fox Talbot (1800–77)

I fotohistorien framhålls ofta Fox Talbots bok *The pencil of nature* (som utgavs i sex band 1844–1846) som en fotohistorisk pionjärinsats, inte sällan apostroferad som den första boken med fotografiska illustrationer genom så kallad kalotypi.

Kalotypins fördel låg i att fotografier kunde mångfaldigas; tekniken baserade sig på ett negativ med ett kemiskt preparerat akvarellpapper som exponerades i kameran i fuktigt tillstånd. Genom att i dagsljus placera detta papper i direktkontakt med ett nytt preparerat papper framträdde en positiv bild.

Newcastle 1850s

Landscape 1856

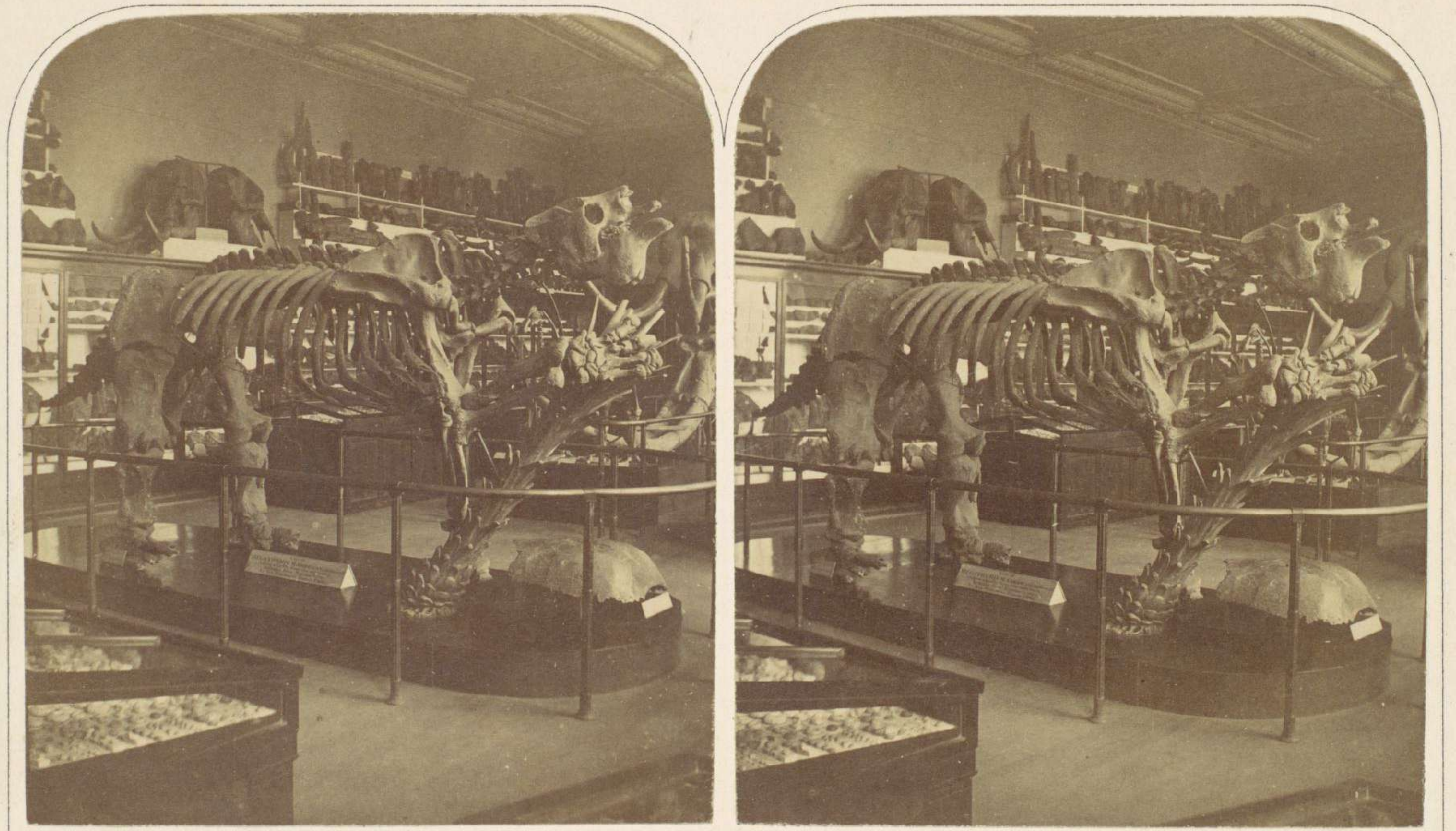
Krimkriget 1853–56

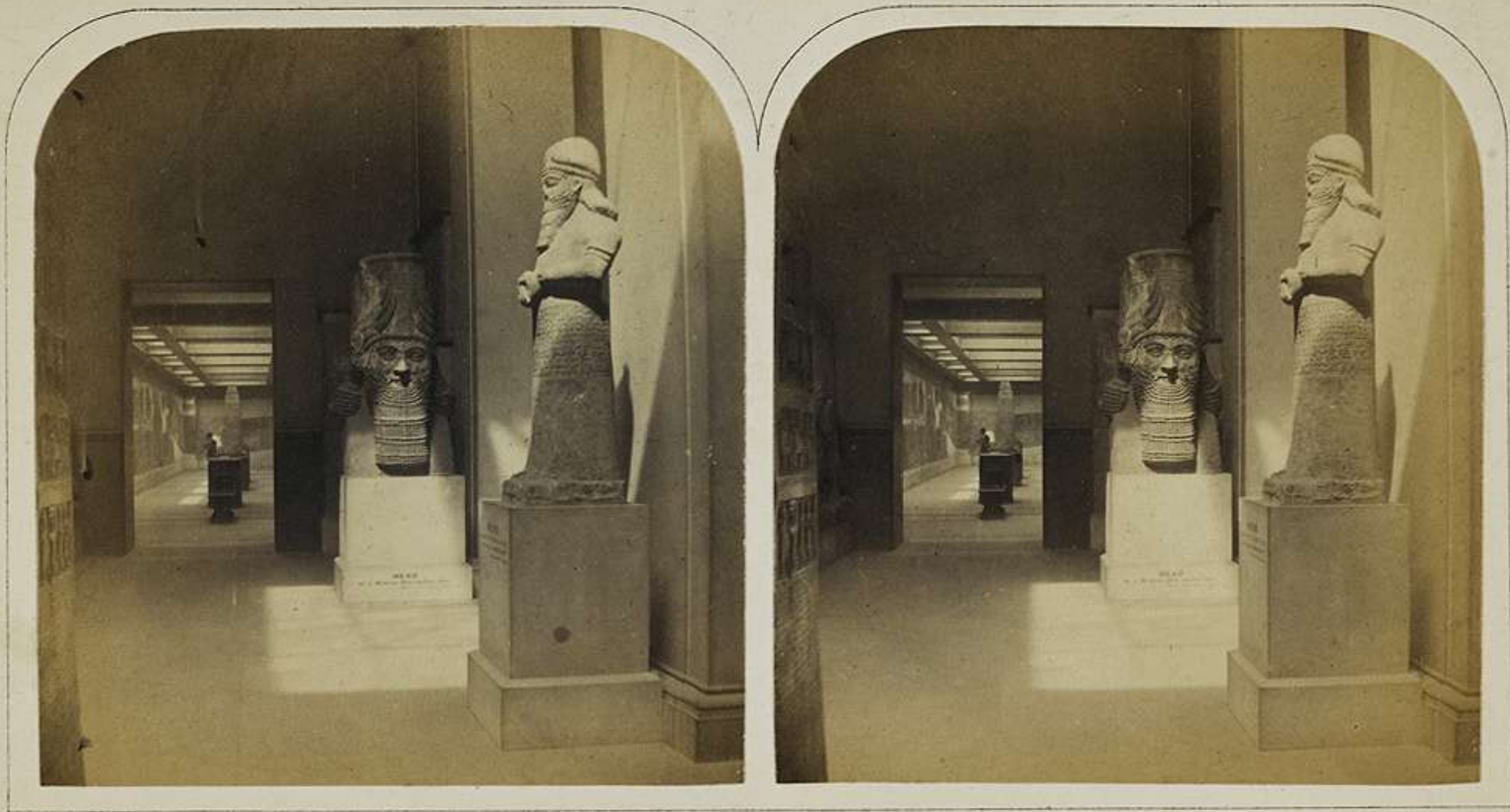
Valley of the Shadow of Death 1855

R. Fenton, Photo.

R. Fenton, Photo.

THE ASSYRIAN GALLERY, BRITISH MUSEUM.

Col. 2. each section ends with a
 phrase probably 'King of heaven' Ishtar
 King of earth etc. For all
 latter portion PP is written.
 No. for the latter part begins '2' and
 not '11' King

205a

K. 246
 published
 22/7

135

104a

Under 1854 fotograferade Fenton systematiskt hundratala lertavlor med kilskrift. Lertavlorna var sköra och syftet att avbilda dem var tredelat: fotografering av kilskrift innebar att en helt ny form av reproducerbarhet av de gamla inskriptionerna blev möjlig, fotografier gjorde att exakta avbildningar av kilskrift kunde distribueras (till intresserade assyriologer) på ett enkelt sätt, och genom fotografi blev det därtill möjligt att studera kilskriften i detalj (i förstorad form).

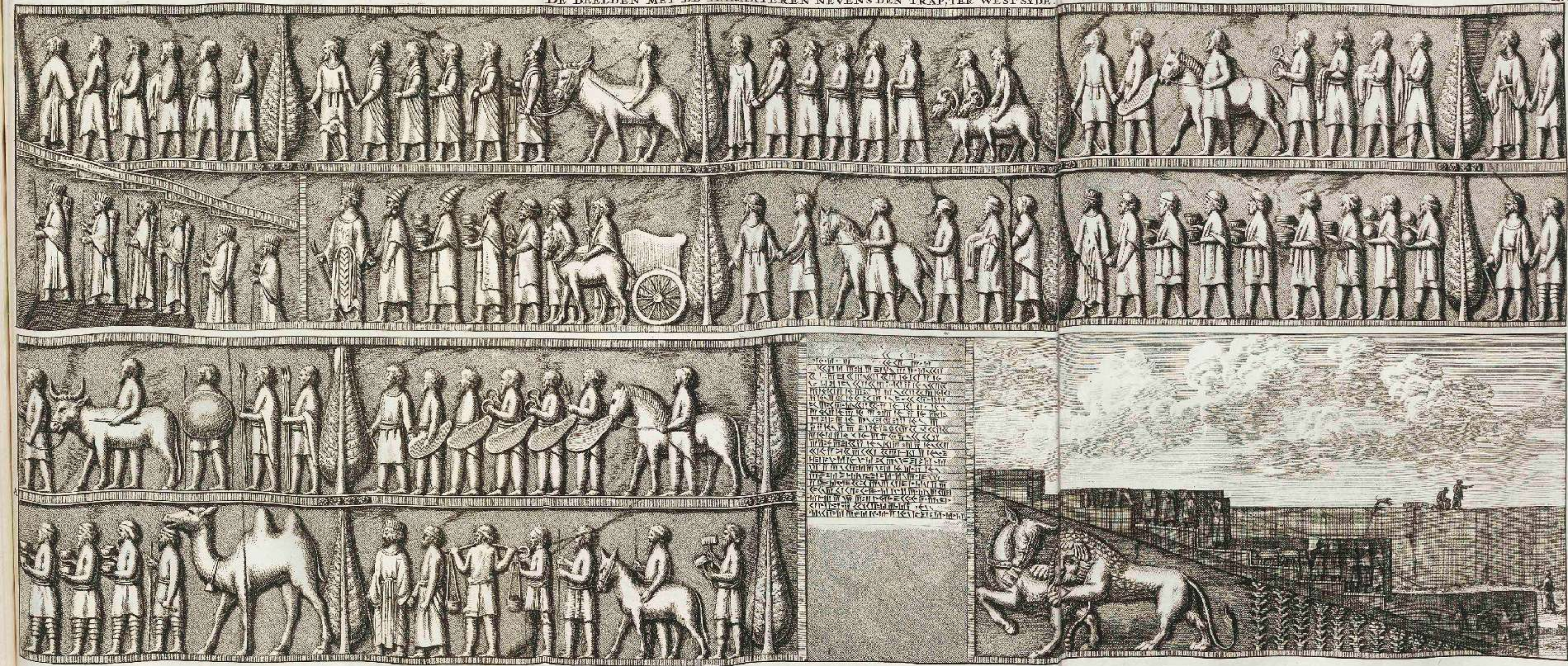

Cornelis le Bruijn *Reizen over Moskovie, door Persie en Indie* (1711)

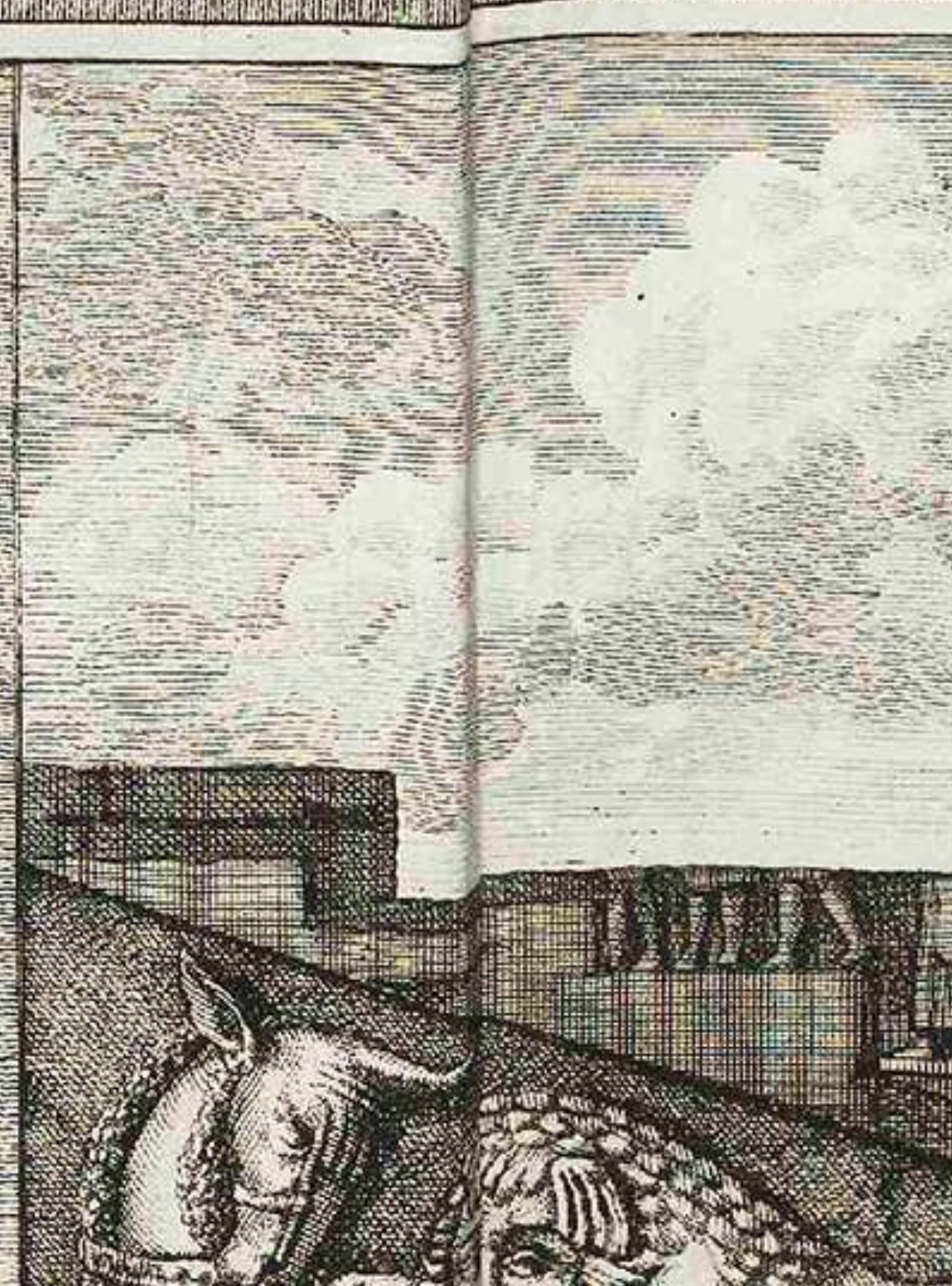
DE BREIDEN MET DE KARAKTEREN NEVENS DEN TRAP, TER WEST SYDE.

126

Assyrian cuneiform inscription, likely a royal annals or a list of names. The text is arranged in several columns, with some lines starting with a large wedge-shaped symbol (possibly a section marker). The script is a form of Old Assyrian cuneiform.

Handwritten musical notation on a manuscript page, featuring various symbols and letters arranged in horizontal staves.

[illegible]

一 二 三 四 五 六 七 八 九 十 十一 十二 十三 十四 十五 十六 十七 十八 十九 二十 二十一 二十二 二十三 二十四 二十五 二十六 二十七 二十八 二十九 三十 三十一 三十二 三十三 三十四 三十五 三十六 三十七 三十八 三十九 四十 四十一 四十二 四十三 四十四 四十五 四十六 四十七 四十八 四十九 五十 五十一 五十二 五十三 五十四 五十五 五十六 五十七 五十八 五十九 六十 六十一 六十二 六十三 六十四 六十五 六十六 六十七 六十八 六十九 七十 七十一 七十二 七十三 七十四 七十五 七十六 七十七 七十八 七十九 八十 八十一 八十二 八十三 八十四 八十五 八十六 八十七 八十八 八十九 九十 九十一 九十二 九十三 九十四 九十五 九十六 九十七 九十八 九十九 一百

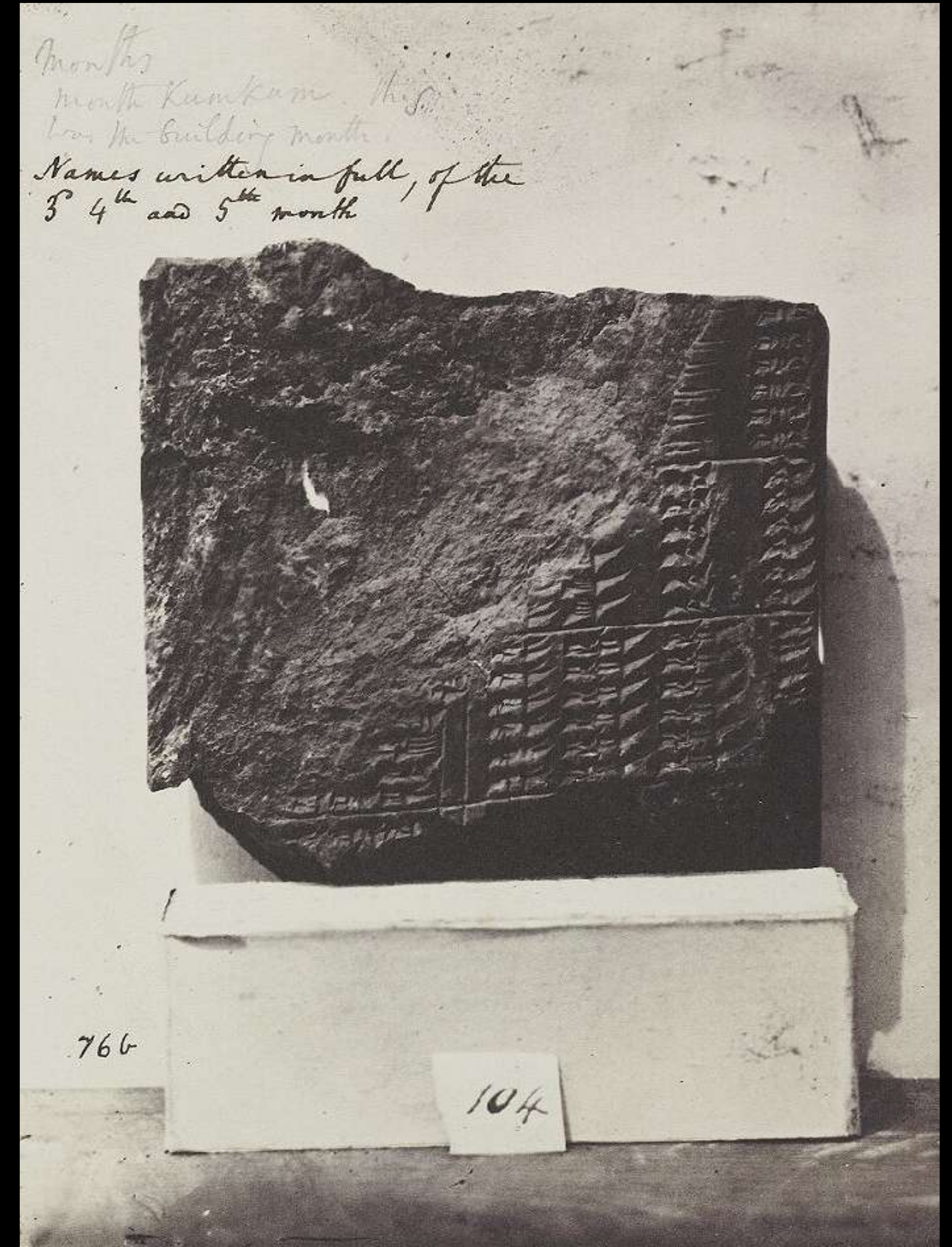
一、二、三、四、五、六、七、八、九、十、十一、十二、十三、十四、十五、十六、十七、十八、十九、二十、二十一、二十二、二十三、二十四、二十五、二十六、二十七、二十八、二十九、三十、三十一、三十二、三十三、三十四、三十五、三十六、三十七、三十八、三十九、四十、四十一、四十二、四十三、四十四、四十五、四十六、四十七、四十八、四十九、五十、五十一、五十二、五十三、五十四、五十五、五十六、五十七、五十八、五十九、六十、六十一、六十二、六十三、六十四、六十五、六十六、六十七、六十八、六十九、七十、七十一、七十二、七十三、七十四、七十五、七十六、七十七、七十八、七十九、八十、八十一、八十二、八十三、八十四、八十五、八十六、八十七、八十八、八十九、九十、九十一、九十二、九十三、九十四、九十五、九十六、九十七、九十八、九十九、一百。

[illegible][illegible]

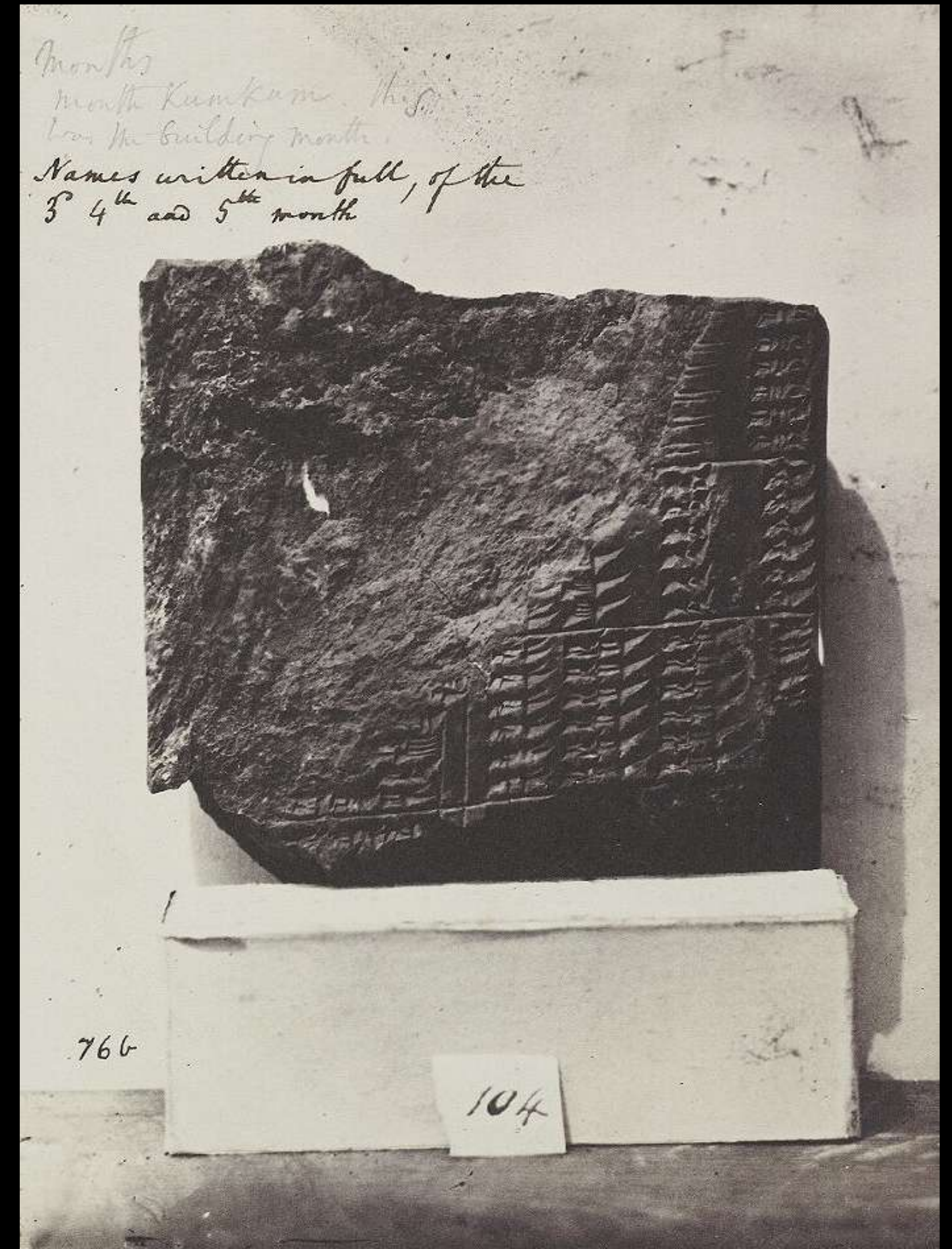

Henry Fox Talbot (1800–77)

Fox Talbot var fotografisk pionjär men från och med 1850 kom han i princip enbart att ägna sig åt att försöka lösa kilskriftens gåta. Med sin bok *The pencil of nature* hade han lagt (tanke)grunden till hur museiväsendet kunde använda fotografi för att både dokumentera, representera och distribuera sina samlingar. Men att omsätta dessa tankar i praktik visade sig besvärligt.

"As I take a great interest in the Assyrian inscriptions, and have made considerable progress in the study ... and as the Museum is now photographing a series of the clay tablets [...] for distribution among persons engaged in the study of this branch of antiquarian research; I should be much gratified if you would give me a copy of the work at the time of its completion."

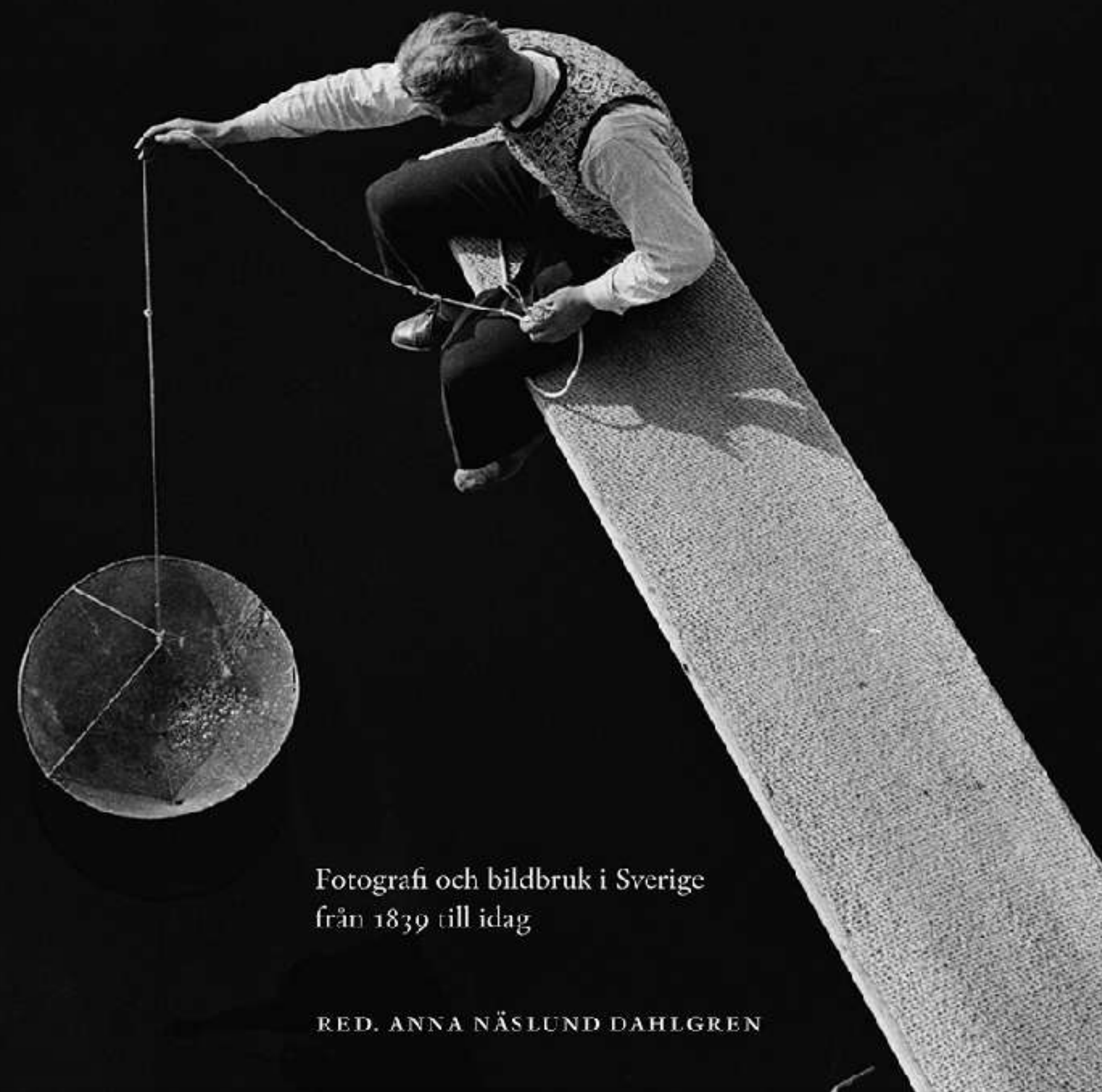

FOTOGRAFIHISTORIER skildrar fotografen i Sverige från tidigt 1800-tal till idag. Det här är en bok om fotografer och deras bilder men också om fotografins tekniker, institutioner och publikationsformer. Huvudredaktör är ANNA NÄSLUND DAHLGREN, professor i konsthistoria vid Stockholms universitet. Övriga medverkande är MARTA EDLING, LENA JOHANNESSON, BJÖRN AXEL JOHANSSON, SOLVEIG JÜLICH, TTRONE MARTINSSON, ELSA MODIN, JENNY MORELLI, MARIA NILSSON, PELLE SNICKARS, CECILIA STRANDROTH, SOLFRID SÖDERLIND, ANNA TELLGREN, KARIN WAGNER, LOUISE WOLTERS och NICLAS ÖSTLIND. Boken utges i samarbete med Kungl. Vitterhetsakademien.

FOTOGRAFIHISTORIER

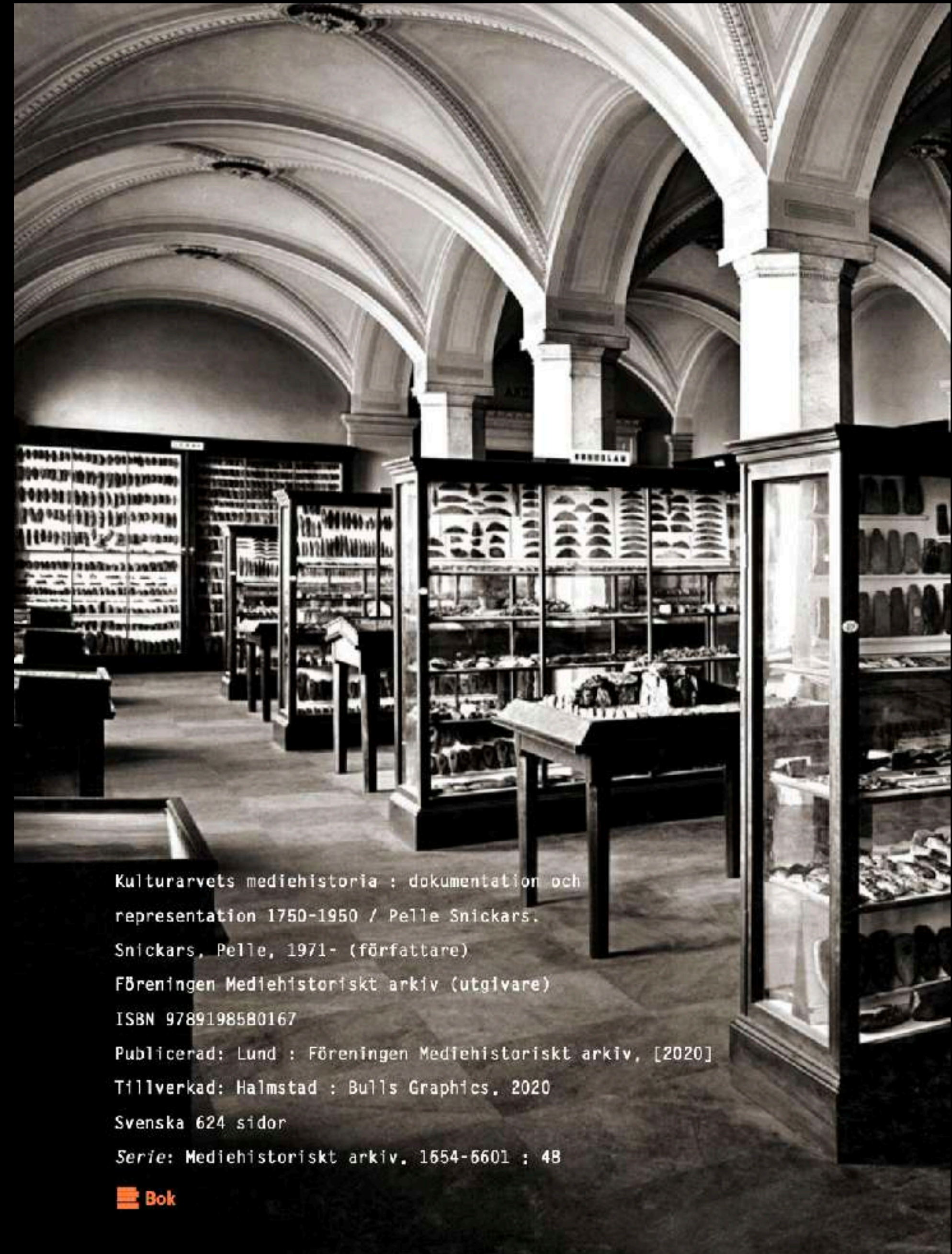

FOTOGRAFIHISTORIER

Fotografi och bildbruk i Sverige
från 1839 till idag

RED. ANNA NÄSLUND DAHLGREN

Kulturarvets mediehistoria : dokumentation och
representation 1750-1950 / Pelle Snickars.

Snickars, Pelle, 1971- (författare)

Föreningen Mediehistoriskt arkiv (utgivare)

ISBN 9789198580167

Publicerad: Lund : Föreningen Mediehistoriskt arkiv, [2020]

Tillverkad: Halmstad : Bulls Graphics, 2020

Svenska 624 sidor

Serie: Mediehistoriskt arkiv. 1654-6601 : 48

 Bok

<http://pellesnickars.se/>

126

127

128

129

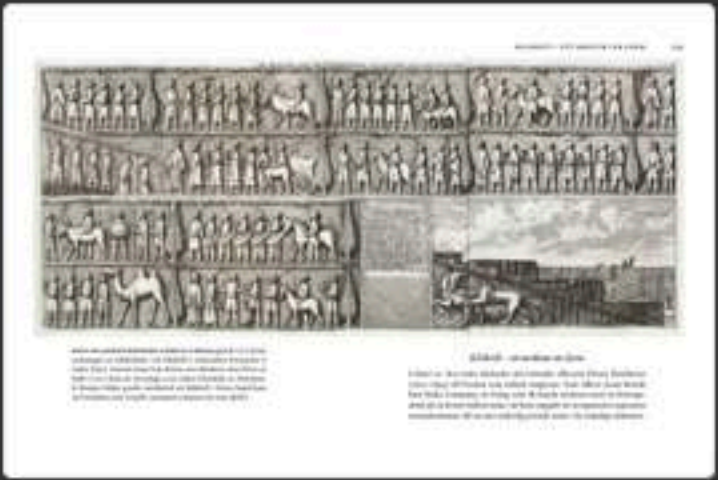
130

131

132

133

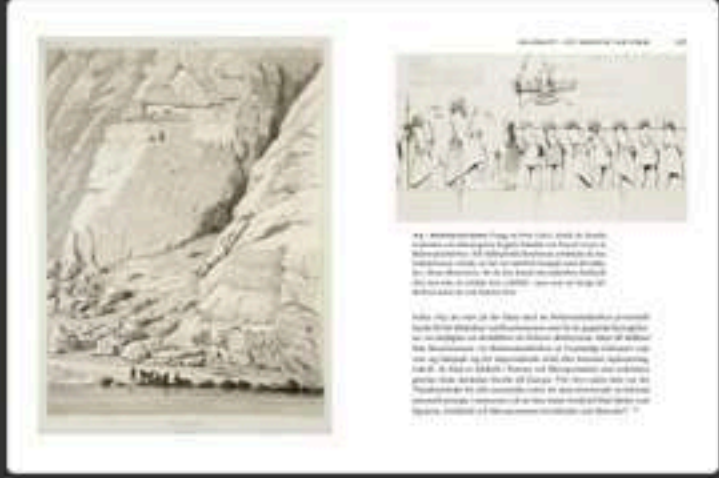
134

135

136

137

138

139

140

141

142

143

144

145

43. Nationalmuseum m. m., från Slottsbacken.

Nationalmuseum etc. vom Schlossberg aus. — Musée National, etc. vu de la montée du Palais Royal.
The National Museum, as seen from Palace Hill.

Svenska museum. De utmärktaste konstverk, som finnas förvarade i Nationalmuseum i Stockholm i fotografi (1867). Till skillnad från Fenton var Jaeger en tidig exponent för hur museifotografi också hade rollen som publikt förmedlingsmedium. I fotografisk form kunde konstverk lämna museibyggnaden (och dess magasin), spridas och komma fler betraktare till godo.

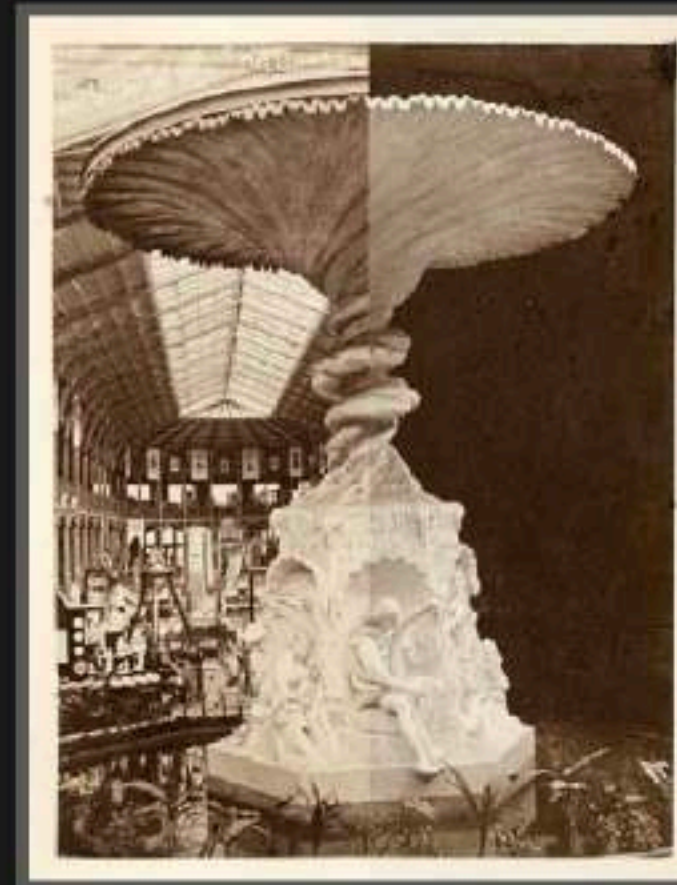
Ökad spridning innebar större uppmärksamhet; konstverk blev speciella genom att kännedomen om dem ökade. Något paradoxalt var det en intensifierad fotografisk reproduktion och cirkulation som under andra halvan av 1800-talet gav somliga konstobjekt en aura.

Denna katalog med "afbildningar i så litet format att dessa blott kunna ge en antydning om originalen, är endast ämnad att utgöra en vägledning vid köp af de fotografier efter konstverk", var Johannes Jaeger tvungen att tillstå 1882 i publikationen *Illustrerad katalog öfver fotografier efter konstverk*.

JOHANNES JAEGER'S ILLUSTRERADE KATALOG.		PL. XV.	
Börjesson, John. 66 B.		Börjesson, Agnes. 62.	
Börjesson, Agnes. 55.		Cederström, Gustaf. 385.	
Börjesson, Agnes. 59.		Cederström, Gustaf. 387.	
Börjesson, Agnes. 60.		Cederström, Gustaf. 389.	
Börjesson, Agnes. 61.		Cederström, Gustaf. 722.	

KONSTEN ATT TÄMJA EN BILD

*Fotografiet
och läsarens uppmärksamhet
i 1800-talets Sverige*

MAGNUS BREMMER

Fotograf N. Lagergren, Foto 1936
vaktmästare N. Nyström.

Kopist Fru J. Hjorth.

Foto 1936

Kopist Fru J. Hjorth.

Foto 1936

Fotografiavdelningen.

1054:38

Fotograf N. Lagergren, Foto 1936
vaktmästare N. Nyström.

Årtiondena efter sekelskiftet 1900 blev svenskt museifotografi skarpare i kanterna. Flera större museer började aktivt att samla in fotografi, och på några institutioner anställdes så småningom fotografer för att avbilda föremål och utföra olika slags intern och extern dokumentation.

På ett generellt plan tog sig tidens museifotografi tre olika uttryck – i den mån man kan tala om museifotografi som en specifik genre.

I. För det första blev fotografi en alltmer integrerad del i museala "samlingsystem" utan att bilder med nödvändighet, eller ens i första hand tillkom i ett museisammanhang.

Nordiska museet började exempelvis att aktivt samla in, köpa och dokumentera kulturhistoriskt intressanta verksamheter i fotografisk form strax efter museets tillkomst, bland annat visitkortsfotografier av svenska folkdräkter.

Skärning och snesning.

Bilder och anteckningar från Mangskogs socken, Värmland, och dess omnejd

af

Nils Keyland.

NORDISKA MUSEET

FATABUREN
1908 HÄFT. 1
KULTURHISTORISK-TIDSKRIFT
UTGIFVEN AF
BERNHARD SALIN
MUSEETS STYRESMAN

Gäfvor till Nordiska Museet emottagas med tacksamhet. Från landsorten insändas de under adress Nordiska Museet, Stockholm. I Stockholm kunna de inlämnas antingen i museet eller å Skansen, Djurgården. Vid hvarje föremål böra fyndort och gifvarens namn, titel och adress samt i öfrigt hvarje upplysning, som kan lämnas om föremålets historia eller användning, så fullständigt och tydligt som möjligt angifvas.

Fotografer! Fotografier af kulturhistoriskt, etnografiskt och arkeologiskt intresse (byggnader och byggnadsdetaljer, eldstäder, husgeråd, utöfvandet af landtliga sysslor och hemslöjd, idrotter och lekar, forntroföremål o. s. v.) mottagas med tacksamhet af Nordiska Museet.

Före 1930 hade Nordiska museet tre anställda museifotografer: August Christian Hultgren – som fotograferade föremål på kontrakt mellan 1906 och 1912 – och de senare anställda fotograferna Olof Ekberg och Märta Claréus. En fotoateljé inrättades på museet 1907.

II. För det andra blev kameran ett hjälpmedel för olika former av museal dokumentation – både i bemärkelsen att avbilda ett nationellt kulturarv som exempelvis vid antikvariska undersökningar och arkeologiska utgrävningar, liksom att fotografiskt föreviga en förändrad stadsbild eller traditioner och levnadssätt på landsbygden vilka höll på att försvinna. Trenden var internationell.

No. 999

Snarlika fotografiska dokumentationer utfördes på landsbygden och i de flesta större och mindre svenska städer – även om gränsen mellan urban dokumentation (för kommande generationer) och kommersiell bildmarknad (med exempelvis vykort) är svår att dra – och ofta inte speciellt meningsfull att upprätthålla.

Hotell Kexholm

Foto A. Blom, Åsheda

Åsheda

Åsheda station vid invigningen.

Foto. A. Blom, Åsheda.

1902. 16/8

*Algot kom hit så att
vi möttes i Brothol. Byggt hus
från oss alla Tjugåra Åttas*

Fotografen Gustaf Reimers fotograferade exempelvis i Gävle med omnejd; han arbetade med porträtt, landskaps- och industribilder och många av hans bilder blev publikt bekanta som vykort. Fotofirman G. Reimers etablerade sig i Gävle 1908, verksamheten var framgångsrik – han var, kort sagt, en skicklig yrkesfotograf. Det hindrar inte att resultatet av han professionella verksamhet mellan 1908 till 1945 idag har förändrats till en museifotografisk samling av betydande kaliber på Länsmuseum Gävleborg.

III. För det tredje blev fotografi gradvis ett vardagligt arbetsredskap inom svenskt museiväsende som både användes för dokumentationsarbete och för olika former av föremålsfotografi.

99412

Häjedalen
ÖverhöydalBjörnsar (H)

Av järn.

L. 0,910 m.

Fjäderns l.

0,55 m, br. bak-

till 0,06 m. Ringen 0,03 m. br., inre diam. 0,365 m.

Byglarne 3 cm. breda och grovt sandade.

1(2)

Kum. 99.

99412

Häjedalen
Överhogdal

Björnsar (H)

Av järn.

L. 0,910 m.

Fjäderna l.

0,55 m, br. bak-

till 0,06 m. Ringen 0,03 m. br., inre diam. 0,365 m.

Byglarne 3 cm. breda och grovt sandade.

12. K.ö.

19648.

Vargnäs

Östergötland
Ydre län
Torpa sock.
Näs distrikt.

L. omkr. 6,40 m.

dj. omkr. 3,40 m.

Maskatolparna

omkr. 0,15 m.

Fägets prof. omkr.

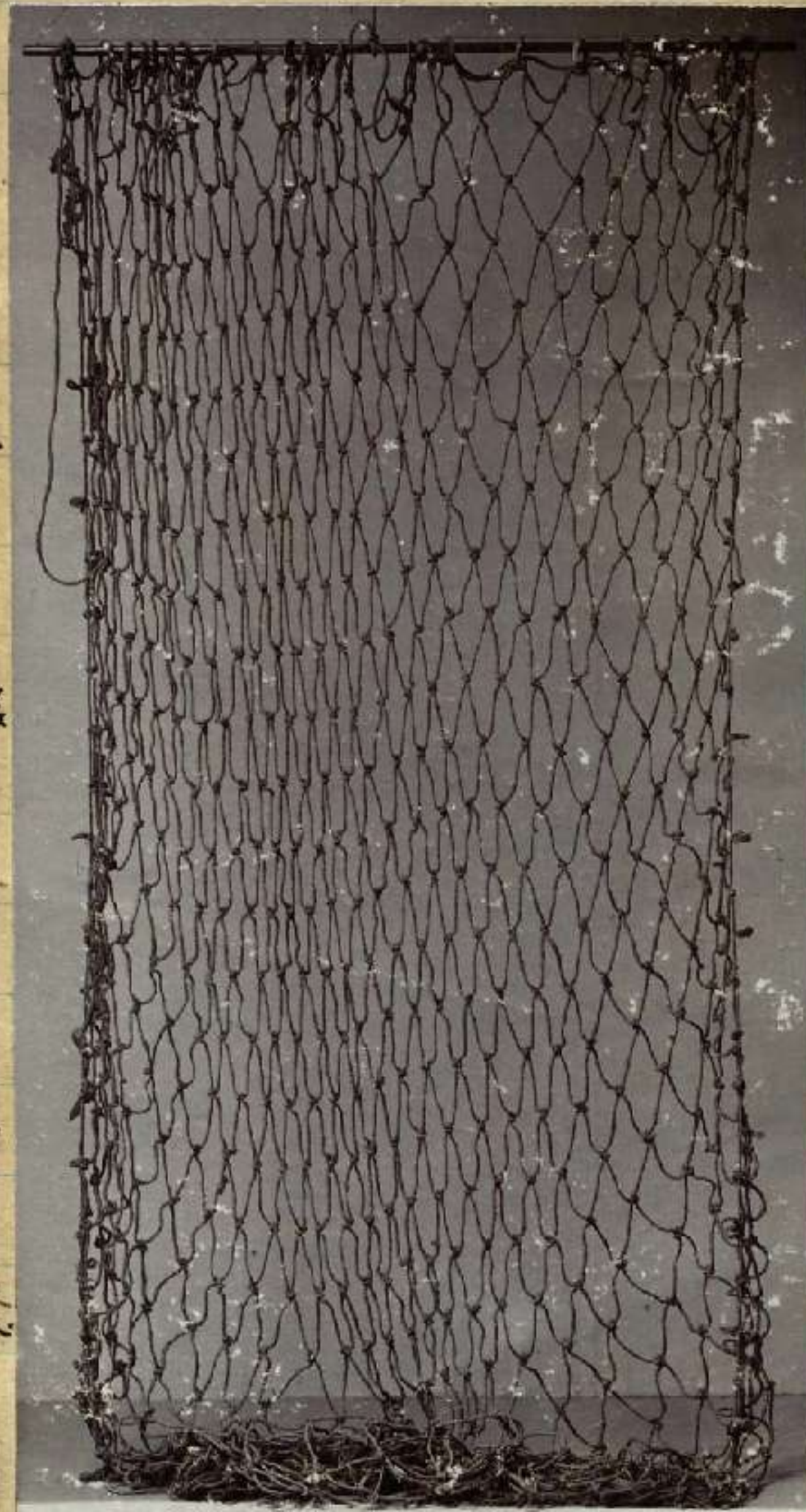
0,005 m.

Med läppringar
af trätagar.vid hvarje maska
efter öfr och

neder kanten

(8) och ^{med} pinnar(1) af omkr. 0,1
m. l. fast.Knutarna vid
maskorna efter
en vid och knuten

11. A. L.

56869

56,869.

Dohuslän.

Tjörns hd.

Balka sn.

Kalk.

af trä. Helt svartfärd och
slyemålade.

1/3.

AP

Kalkens insida liksom fotens konkava
undersida brunmålade. ANNO och ett årtal
utplånade.

Diam. öfver mynningen 15,2 cm.

496. J. a. 1.

Insk. ss 56862.

Kv. 3.

P. G. W.

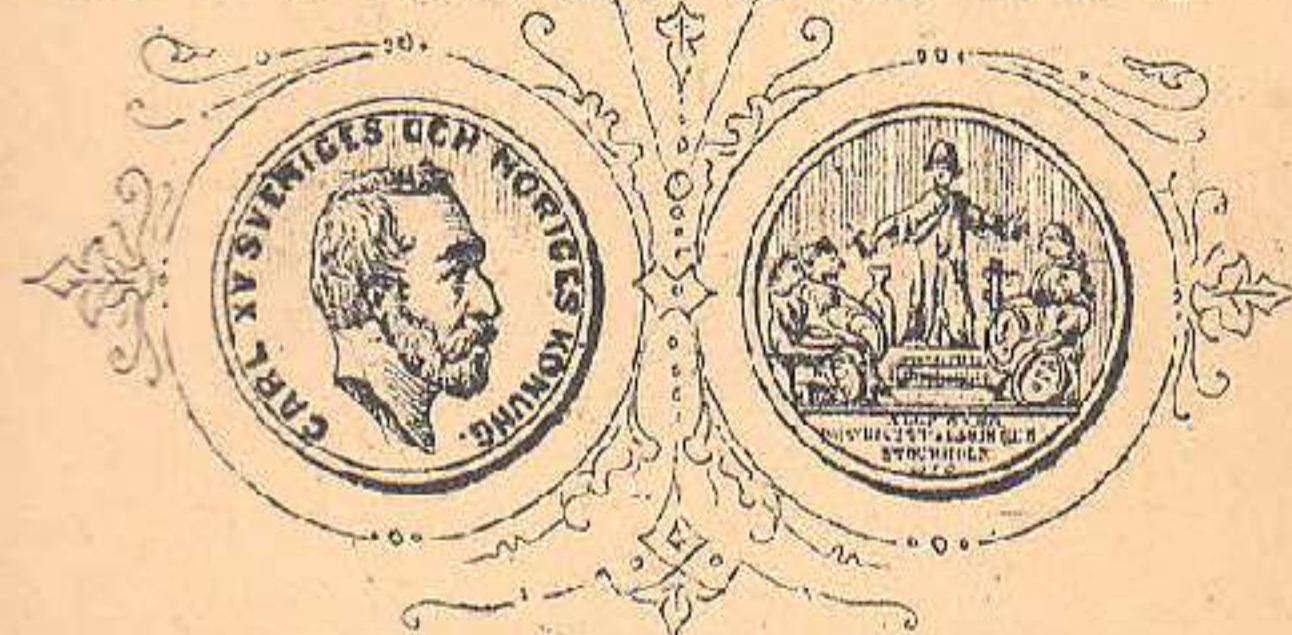
C. F. Linge & Co. Stockholm

4. Måttlagerarb. Carl Viktor Emanuel Andersson,
"Polis Lülle", född 24/7 68 - str. 3^e res. stöld

P. U. 12/26-91

Rapp. 21/9 92.

C. F. LINGE & CO

STOCKHOLM

33, Clara Bergsgatan 33.

Plåten förvaras för
efterbeställning.

Namn *Andersson Carl*
Beskr Emanuel (Pölskeson)

Född d. *24/7 68*

Hemort *Stockholm*

Yrke *f. plötslageriarbetare*

Nr *Kl. af brott*

Längd *1,77 m.*

Ögon *blå*

Hår *brunt*

Skägg *-*

Ansigte *avall*

Näsa *rak*

Mun *ordinär*

Särsk. kännet. *tatuerad i båda*
händer i armar; i v. "1867" en an-
kare, svärd, arm och en "H"

Förekommer P.U. *136 46. - 1895*

Prot. *4389*

Rapp.

Porträtt från år *1897*

975.

Brännvinsflaska

av grönt glas.

TEKNISKA MUSEET

5811

Östergötland.

Hanakinds hd. Vists sn.

Cedersbergs Glasbruk. (1781-1830)

22 cm.

Magasinerad:

Ink. jan, 1925.

5.723.

Kikare,

marintub, som tillhört John

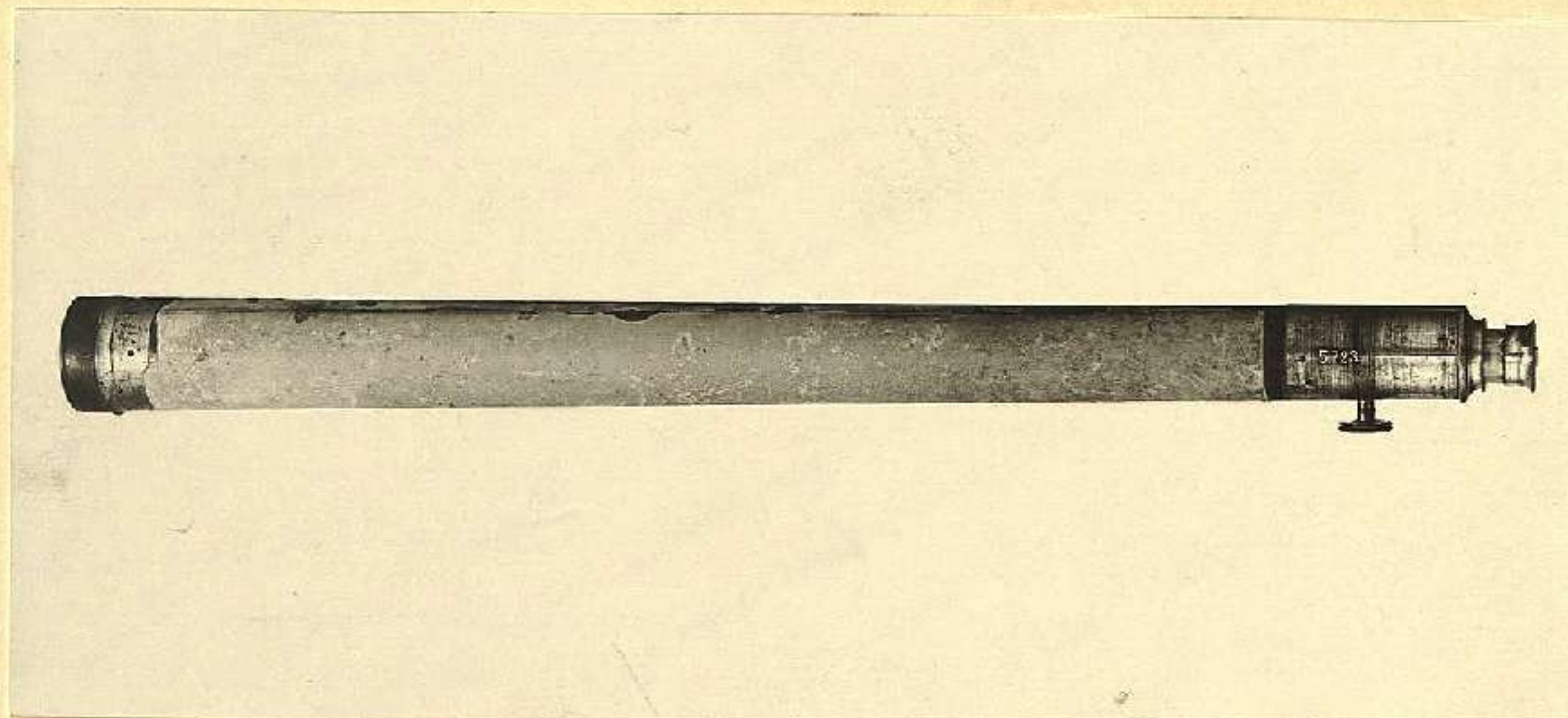
Ericsson.

5.723

TEKNISKA MUSEET

East Orange, N.J., U.S.A. 73 43

a. 1.246.

Hopskjuten:

Längd 93.o

diam. 9.o

och 5.4

cm.

Magasinerad:

Ink. juli 1928.

slutsatser

A. Museifotografi är en flytande genre – speciellt över tid. Bilders proveniens spelar mindre roll – innehåll står i centrum.

B. Förbindelsen mellan museal föremålsfotografi och reklamfoto är inte så stor.

Fotograferna Lennart af Petersens och Arne Wahlberg som exempel – af Petersens arbetade hos Wahlberg under 1930-talet. Han var då en av de ledande företrädarna för den nya sakligheten vilken i Sverige främst kom till uttryck inom föremåls- och reklamfotografering med avskalade bilder, räta vinklar och närgångenhet.

Genom att avbildandet av objekt stod i centrum förelåg en tydlig koppling till museiväsendets föremålsfotografering.

C. Dagens digitala gränssnitt är förvånansvärt lika de standardiserade katalogkort (med fotografi) som under mellankrigstiden blev standard inom den svenska kulturarvssektorn.

 fotografi

Avancerat sök →

fotografi ▼

12482 ämnesord ▼

51 platser ▼

12 tidsperioder ▼

122 670 träffar i DigitaltMuseum:

 Rutnät ▼

Alla museer ▼ Allt innehåll ▼ Samtliga licenser ▼ Avancerat sök →

Sortera: Relevans ▼ a-ö ▼

Fotografi F.B. von Feilitzen.

1 bild Gamla Linköping

Fotografi på O.O.U. von Feiltizen, militärklädd.

1 bild Gamla Linköping

Fotografi av tavla

1 bild Gamla Linköping

Fotografi

1 bild Tekniska museet

Oscar II på fotografi

1 bild Gamla Linköping

Fotografi från 1911 i militärskolans kök.

1 bild Gamla Linköping

Ett fotografi på Karlbergs slott.

1 bild Garnisonsmuseet...

Fotografi från Kråk.

1 bild Garnisonsmuseet...

Fotografi från Kråk.

1 bild Garnisonsmuseet...

Ett fotografi på Fred Arnell.

1 bild Garnisonsmuseet...

Fotografi på 2 soldater iklädda gymnastikkläder

1 bild Garnisonsmuseet...

Fotografi av en teckning

1 bild Mölndals stadsm...

Arvid Ridner
Fotokopia på äldre fotografi

1 bild Västerås Stadsar...

Arvid Ridner
Fotokopia på äldre fotografi

1 bild Västerås Stadsar...

Walfrid Carlsson
Fotografi reklam,

1 bild Örebro Stadsarkiv

Visa i karta
19 603 träffar

Visa tidslinje
53 142 träffar

Att de bilder och den metadata som idag presenteras på kulturarvsportaler som DigitaltMuseum påminner om tidigare katalogkort med objektbeskrivning, proveniens, datering etcetera är inte förvånande. Digitala katalogiseringssystem och gränssnitt har utvecklats ur tidigare dokumentationspraktiker.

En betydande – för att inte säga avgörande
skillnad med samtidens gränssnitt – är
emellertid att själva bilden av objekt nu står i
centrum.

Accenterna är omkastade – numera ger DigitaltMuseum tillgång till **föremål som fotografi**. För vissa kulturarvsobjekt (som film, ljud eller texter) är det ofta inte ens mödan värt att leta fram originalen; det är digitala kopior som numera konstituerar kulturarvet.

– tack!

